

DEVRİMCİ MİLLİYETÇİLİK, GERİCİ MİLLİYETÇİLİK

13 Şubat 2026

Yıldırım Koç

Yarım imam dinden, yarım doktor candan eder. Yarım yamalak bilgiyle, hatta kulaktan dolma bilgiyle hareket eden solcu da, solculuktan ediyor. Solcular arasında kulaktan dolma bilgiyle konuşulan alanların başında, milliyetçilik ve enternasyonalizm gelir. Birçok kişiye göre, "milliyetçilik burjuva ideolojisidir." Eğer hiçbir konuyla ciddi olarak ilgilenmemişseniz, böyle bir değerlendirme çok doğru ve hatta çekici gelebilir. "İşçi sınıfları enternasyonalisttir" diye de eklerseniz, bu tespit tamamlanmış olur.

Ancak, gerçek böyle değil. "Milliyetçilik burjuva ideolojisidir" sözü her zaman gerçeği yansıtmıyor.

Yazımın sonucunu şöyle özetleyeyim: "Gerici milliyetçilik, emperyalizmin ideolojisidir." "Devrimci milliyetçilik, başta Kemalizm olmak üzere, tüm anti-emperyalist hareketlerin ideolojisidir."

Marks ve Engels de "milliyetçilik burjuva ideolojisidir" gibi bir genelleme yapmıyorlardı; milliyetçiliğe her zaman karşı çıkmıyorlardı. Onlar, bir ülkedeki milliyetçi hareketi değerlendirirken, bu hareketin dünyadaki etkilerini dikkate alıyorlardı. Engels, Karl Kautsky'ye 7 Şubat 1882 tarihli mektubunda şunları yazıyordu: "Bu nedenle, Avrupa'da iki ulusun uluslararası olmadan önce ulusal olmaya yalnızca hakkının değil, aynı zamanda zorunlu görevinin olduğuna inanıyorum: İrlanda ve Polonya. Çünkü bunların uluslararası olmasının en iyi yolu, tam anlamıyla ve gerçekten ulusal olmalarıdır." (Marx-Engels, Collected Works, Cilt 46, 1880-1883;193)

Marks ve Engels'in yapıtlarını ciddi biçimde okuduysanız, her ikisinin de 1860'lı yıllarda Polonya'da Rusya'ya, İrlanda'da da İngiltere'ye karşı verilen milliyetçi mücadeleyi desteklediğini bilirsiniz.

Hangi gerekçeyle?

Gerekçeleri çok açıktır.

Çarlık Rusyası 19. yüzyılda Avrupa'daki her ilerici harekete karşı düşmanca davranan bir ülkeydi. 1815 yılında Avusturya, Prusya ve Rusya arasındaki antlaşmayla kurulan Kutsal İttifak, Avrupa'nın diğer ülkelerinin de katılımıyla güçlendirilmiş gerici bir yapılanmaydı. Amaç, Fransız Devrimi'nin cumhuriyetçi fikirlerinin yayılmasını engellemektir. Polonya'nın bağımsızlık mücadelesi, Çarlık Rusyası'nı zayıflatacağı için mutlaka desteklenmesi gereken bir hareketti. Hatta Birinci Enternasyonal'in önemli hedeflerinden biri de böyle bir destek vermektir. Marks'ın 4 Ekim 1853-30 Mart 1856 döneminde Kırım Savaşı'nda Rusya'ya karşı savaşan Osmanlı'yı desteklemelerinin gerekçesi de buydu.

İrlanda'nın İngiltere'ye karşı bağımsızlık mücadelesi de İngiltere'yi zayıflatacak, İngiltere'nin İrlanda'dan aktardığı kaynaklarla kendi işçi sınıfını sistemle bütünleştirme uygulamasına son verecek ve İngiltere'de devrimi kolaylaştıracaktı.

Diğer bir deyişle, Marks ve Engels'e göre, milliyetçi hareketler konusunda takınılacak tavır, bu hareketin dünya devrimci hareketi üzerindeki etkisi temelinde değerlendirilmeliydi.

17., 18. ve 19. yüzyıllarda kapitalizmin geliştiği ülkelerde milliyetçilik gerçekten o ülkede kapitalizmin gelişmesiyle ortaya çıkan burjuvazi tarafından savunuldu. İngiltere'de, Hollanda'da, Fransa'da, vb., milliyetçilik bir burjuva ideolojisiydi.

Ancak Osmanlı Devleti'ne bakalım. Osmanlı'da milliyetçilik bir burjuva ideolojisi olarak ortaya çıkmadı. Zaten Osmanlı burjuvazisi Batılı sermayedarlar ve devletlerle açık ve yakın işbirliği içindeki Ermeni, Rum, Yahudi azınlıklar, Levantenler ve Sabetaycılardan oluşuyordu. Bunların millilikle, milliyetçilikle, vatanseverlikle, yurtseverlikle en küçük bir ilgi ve alakaları yoktu. Peki, Osmanlı'da kimler milliyetçiydi? Emperyalist saldırı karşısında ülkenin bütünlüğünü, vatani korumaya çalışan Mithat Paşa, Ziya Paşa, Namık Kemal, Talat Paşa, Enver Paşa, Cemal Paşa, vb. Bu insanların öncülük ettiği milliyetçi hareket, anti-emperyalistti. Milliyetçilik, burjuvaziyi koruma ve geliştirmeyi amaçlamıyordu. Tam tersine, emperyalistlerle işbirliği yapan burjuva unsurlara da önemli ölçüde karşıydı.

Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğini yaptığı Kurtuluş Savaşı da emperyalizme ve hatta belirli bir ölçüde kapitalizme karşı verilmiş bir mücadeleydi. O zaman, Türk milliyetçiliği, burjuva ideolojisi değil, anti-emperyalist bir kavga'nın düşünce sistemi idi ve bu nedenle de Marks ve Engels'in desteklenme ölçütlerine uygundu.

Bu durumda, milliyetçi hareketler “devrimci” veya “gerici” olarak nitelendirilebilir.

Yunanistan’ın Osmanlı’ya karşı isyanına bakalım. 1821 yılında İngiltere, Fransa ve Rusya’nın teşvikiyle Mora Yarımadası’nda bir isyan başladı. İngiliz, Fransız ve Rus donanmaları 1827 yılında Navarin’de Osmanlı donanmasını yendi. Bu gerici ittifak, Yunan isyanını destekledi. Yunanistan 1832 yılında “bağımsızlığına” kavuştuğunda, Yunanistan’a kral olarak da bir Alman’ı, Bavyera Kralı Ludwig’in oğlu Otto Friedrich Ludwig von Wittelsbach, daha 17 yaşındayken, atadılar. Otto, 1832-1862 döneminde, Yunanistan’a “bağımsızlık veren” bu güçlerin kontrolünde Yunanistan’ı yönetti. 1863-1913 döneminde 50 yıl ülkeyi yöneten Kral I. George ise Danimarkalıydı.

Marks ve Engels’in ölçütleri kullanılırsa, Yunan isyanı, Avrupa’da gericiyi güçlendiren bir hareketti ve bu nedenle de “gerici milliyetçi” bir mücadeleydi.

19. yüzyılın sonlarında Osmanlı’daki terörist Ermeni örgütlerinin mücadelesine bakalım.

Terörist Hınçak ve Taşnaksutyun, İkinci Enternasyonal’e bağlantılı “sosyalist” örgütlerdi. Ancak attıkları her adımda, Osmanlı’yı parçalamak isteyen emperyalist güçlerle yakın ilişki içindeydiler. Emperyalist devletler, Osmanlı’yı parçalayarak ve paylaşarak, daha da güçlenmek istiyordu. Onların işbirlikçisi ve aleti de Ermeni milliyetçileriydi. Ermeni milliyetçiliği de, emperyalist güçlerin aleti veya taşeronu oldukları için, “gerici milliyetçi” idi.

Türkiye Cumhuriyeti döneminde Kürt milliyetçiliğine bakalım.

Emperyalist güçler Sevr Antlaşmasıyla kendi kontrolleri altında ve Sovyet Rusya’ya karşı kullanabilecekleri bir Kürdistan yaratmaya çalıştılar. 1921 yılı Mart ayındaki Koçgiri isyanı, İngiliz emperyalistlerinin emir ve talimatıyla başladı. 1925 Şeyh Sait isyanı, Türkiye’nin Musul eyaletine ilişkin taleplerini zayıflatmayı amaçlıyordu. 1930 Ağrı isyanı, Sovyetler Birliği’ne karşı bir stratejinin parçasıydı. 1937-1938 yıllarındaki Dersim isyanı, Türkiye’nin Hatay’ı kazanması çabalarına engel olmada kullanılabilecek bir girişimdi. PKK’nın 1984 yılından beri sürdürdüğü bölücü terör eylemleri de, önce Suriye, ardından da başta ABD olmak üzere tüm emperyalist güçler tarafından desteklendi ve destekleniyor.

Bu durumda, Kürt milliyetçiliği, Marks ve Engels’in ölçütlerine göre, “gerici milliyetçilik”tir.

Ölçüt, emperyalizme karşı alınan tavidir.

Hegel’de ve ardından ağırlıklı olarak Engels’de ve bir ölçüde Marks’ta ele alınan bir konu, halkları “tarihli” veya “tarihsiz” olarak tasnif edilmesidir.

Bu değerlendirmeye göre, bazı halklar devlet kurma yeteneğine sahiptir ve devlet kurmuşlardır. Bazı halkların geçmişinde böyle bir deneyim yoktur. Yapılan tahminlere göre, günümüzde dünyada 3-5 bin farklı insan topluluğu (etnisite) bulunmaktadır. Konuşulan dil sayısına 7 binin üstündedir. Bu halkların ancak çok küçük bir bölümü tarihte devlet kurmuş, bir etnisite (halk) olmaktan milliyet ve millet (ulus) aşamasına geçebilmiştir.

Emperyalist devletler ve ulusötesi sermaye, teknolojinin yeni olanaklarından yararlanarak dünya çapında imparatorluklar kurarken, az gelişmiş ülkelerde devletleri küçültmeye ve zayıflatmaya çalışmaktadır. Emperyalistlerin bu konudaki politikasını, ünlü tarihçi Eric Hobsbawm, 1977 yılında yayımlanan bir makalesinde şöyle anlatmaktadır: “Yeni-sömürgeci ulusötesi ekonomi için en uygun strateji, tam olarak, resmen egemen olan devlet sayısının azamileştirilmesi ve bu devletlerin ortalama büyüklüğünün ve gücünün asgarileştirilmesindedir.” (Hobsbawm, E., “Socialism and Nationalism: Some Reflections on the Break-Up of Britain (1977)”, *Politics for a Rational Left, Political Writings 1977-1988*, Verso, Bristol, 1989;124)

Emperyalist güçlerin bu stratejisinde genellikle taşeron olarak kullandıkları da, geçmişte bir devlet kurma imkanı bulamamış “tarihsiz halklar”dır. Bu halkların emperyalizmin kullandığı milliyetçi hareketleri “gerici”dir.

Emperyalizme karşı olan milliyetçi hareketler “devrimci”dir. Emperyalizmin işbirlikçisi, aleti ve taşeronu olan milliyetçi hareketler “gerici”dir.

Bu ölçüt kullanıldığında, emperyalist ülkelerdeki milliyetçi ve hatta şoven hareketler de “gerici”dir.

“Devrimci milliyetçilik” konusundaki ciddi bir makale, Türkiye sosyalist hareket tarihinde saygın bir yeri olan Mihri Belli’ye aittir. Mihri Belli, *Aydınlık Sosyalist Dergi*’nin Eylül 1970 tarihli 23. sayısında yer alan 15 sayfalık “Devrimci Milliyetçilik ile Proleter Enternasyonalizmi Birbirini Tamamlar” yazısında şunları belirtiyordu:

“ ‘Milliyetçilik burjuva ideolojisi’ demek, dolayısıyla burjuvazinin bütün olarak bir milli sınıf olduğunu söylemektir. Bu, gerçeklere aykırıdır. Bağrında barındırdığı güçsüz, ürkek, sinmiş milli burjuvazi kolu hariç, Türkiye’de burjuvalar sınıfı genellikle işbirlikçi nitelik taşır, gayri-millidir. Türkiye gibi ülkelerde burjuvazinin ‘vatan’, ‘millet’, ‘özgürlük-eşitlik-kardeşlik’ sloganlarını atmış olan 18. yüzyıl Fransız burjuvazisine benzer bir yanı kalmamıştır. Bugün Türkiye’de milliyetçiliğin bir burjuva ideolojisi olduğunu iddia eden kimse, her şeyi tarihi şartları içinde, zaman ve mekân unsurlarını hesaba katarak incelemeyi emreden diyalektiğin kanununu inkâr etmiş olur. (...)

“Türkiye’de burjuvazinin sözcüleri olan Demirel’ler, Feyzioğul’ları, Türkes’ler sahte milliyetçilerdir. Devrimci mücadelenin yer aldığı her ülkede proleter devrimcileri burjuvazinin elinden çoktan düşürdüğü ‘vatan’ ve ‘millet’ bayrağını kavramışlardır; başlarının üstünde dalgalandırmaktadırlar. Türkiye’de de bu böyledir; böyle olacaktır. (...)

“Proleter devrimcileri en tutarlı devrimciler oldukları için en derin anlamıyla milliyetçiler de. (...)

“Biz ‘millî’ dediğimiz zaman, ‘millîci’ ya da ‘milliyetçi’ dediğimiz zaman, bu kelimeleri proleter anlamıyla kullanmaktayız. Ve proleter anlamıyla kullanıldığında, milliyetçilik hiçbir zaman burjuva ideolojisi olamaz.”

Eski Türkiye İşçi Partisi’nin 10 Şubat 1964 tarihinde İzmir’de toplanan 1. Büyük Kongresi’nde kabul edilen Program’ında Milliyetçilik başlıklı bölüm aşağıda sunulmaktadır:

“Türk milliyetçiliği, yüzyıllardır bir yarı sömürge olarak yaşamış halkımızın yabancı boyunduruğuna, sömürgeciliğine ve sömürücülüğe karşı tepkisinin ideolojik plânda ifadesidir.

“Kişiliğini Kurtuluş Savaşı’nda bulmuş olan Türk milliyetçiliği, halkçılıktan ayrı düşünülemez. Türk Devleti’ne yurttaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk’tür. Türk milliyetçiliği, ulusun bütün fertlerini kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün sayar; milletimizi, dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip, kişiliği olan bir üyesi olarak, bilimde, teknikte, kültürde, ekonomide ve toplum hayatının her alanında daima yüceltmeyi amaç bilir. Türk milliyetçiliği, başka milletleri aşağı gören, ırkçı, saldırgan ve sömürücü bir ideoloji asla değildir. Batıda sömürgeci ve saldırgan çevreler, milliyetçiliği, dış sömürücülüğün elinde saldırgan ve başka milletleri küçük gören bir ideoloji haline getirmişlerdir. Türk milliyetçiliği, milletlerin özgürlük ve kardeşçe dayanışma içinde yaşamaları esasını benimsediği için insancıldır.

“Türk milliyetçiliği, ırkçılık ve ona bağlanan bütün gerici, tutucu görüş ve sonuçları kesinlikle reddeder. Türkiye Cumhuriyeti’ne yurttaşlık bağı ile bağlı herkesi Türk sayar ve yurttaşlar arasında din, dil, ırk, mezhep ayırımı ve eşitsizlik gözetmez.” (TİP Programı, İstanbul, 1964;79-80)

Türkiye İşçi Partisi 1965 yılında “Türkiye İşçi Partisi’ni Tanıyalım”, isimli bir kitapçık yayımladı. Bu kitapçıkta da milliyetçilik konusu ele alınmıştır:

“T.İ.P., Türkiye’nin ancak gene Türkiye’deki emekçi halk tarafından ve yalnız onlar tarafından kalkındırılacağına inanan gerçek milliyetçi bir partidir. Ne başka milletleri sömürmek ister, ne de kendisini başka milletlere sömürtür. Diğer bütün milletlerle dostça geçinmek ister. Fakat hiç birinin, ne Rus’un, ne Amerika’nın, ne Çin’in, ne İngiliz ya da Alman’ın, yani hiçbir yabancı devletin boyunduruğu altına girmek istemez. Kati olarak bağımsız bir dış politikaya taraftardır. (TİP, Türkiye İşçi Partisi’ni Tanıyalım, İstanbul, 1965;13)

“Türkiye İşçi Partisi; halkımızı yüzyıllar boyunca boyunduruk altında tutmuş ve geri kalmasına sebep olmuş sömürgeciliğe ve sömürücülüğe karşıdır. Kişiliğini Kurtuluş Savaşından alan milliyetçilik görüşümüzün özü budur. Millî Kurtuluş Savaşı, halkımızın din, mezhep, dil ve ırk ayırımı gözetmeden yüzyıllardan beri üzerinde yaşadığı toprakları düşman istilâsından kurtarmak ve sömürücülüğü toptan reddetmek için kendiliğinden silâha sarılarak zafere ulaştırdığı bir savaştır. Böylece, uzun tarihimizde ilk defa Misakı Millî sınırları içinde yaşayan halkımız maddî ve manevî bağlarla birbirine bağlı fertlerin meydana getirdiği bir varlık olmanın tam bilincine erişmiştir.

“Türkiye İşçi Partisi, milliyetçiliği halkçılık ilkesinden ayrı düşünmemektedir. Türkiye İşçi Partisi, ulusun bütün fertlerini; kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün sayar; milletimizi dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip kişiliği olan bir üyesi olarak, bilimde, teknikte, kültürde, ekonomide ve toplum hayatının her alanında daima yüceltmeyi amaç bilir.

“T. İşçi Partisi, milliyetçiliği dünya halklarının insanlık, demokrasi, hürriyet, bilim ve ilerleme yolunda kardeşçe ve barış içinde yarışmalarının itici manevî kuvveti sayar.

“Herhalde Türkiye İşçi Partisi'nin milliyetçilik anlayışı vatandaşlarımız arasında din, mezhep, dil ve ırk ayrımlarına dayanılarak eşitsizlikler yaratılmasına yol açan, başka milletleri aşağı gören saldırgan faşist bir milliyetçilik anlayışının kesinlikle karşısındadır.” (TİP,1965;16)

TİP'in 1965 seçimleri öncesinde yayımladığı seçim bildirisinde de “milliyetçilik ve halkçılık” bölümünde milliyetçilik konusundaki görüşler açıklanmıştı:

“Türkiye İşçi Partisi milliyetçiliği halkçılıktan ayrı düşünmez. Memleketin bütün fertlerini kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün sayar. Milletimizi dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip kişiliği olan bir üyesi olarak, bilimde, teknikte, kültürde, ekonomide ve toplum hayatının her alanında daima yüceltmeyi amaç bilir.

“Türkiye İşçi Partisi milliyetçiliği dünya halklarının, insanlık, demokrasi, hürriyet, bilim ve ilerleme yolunda kardeşçe ve barış içinde yarışmalarının itici, manevî kuvveti sayar. Her halde Türkiye İşçi Partisi'nin milliyetçilik anlayışı vatandaşlarımız arasında din, mezhep, dil, ırk ayrımları bakımından eşitsizlikler yaratılmasına kesinlikle karşıdır. Türkiye İşçi Partisi başka milletleri aşağı gören emperyalizmin yayılma politikasına bayraklık eden, saldırgan, faşist milliyetçilik anlayışını kökten reddeder. Kökü Millî Kurtuluş Savaşımızda bulunan milliyetçiliğimiz, antiemperyalisttir ve halkçıdır.” (TİP, Türkiye İşçi Partisi Seçim Bildirisi, İstanbul, 1965;17-18)

TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın 18 Haziran 1967 günü Eyüp (İstanbul) ilçe kongresinde yaptığı konuşmanın özetinde “Milliyetçilik ve Sosyalizm” konusu şu şekilde anlatılıyordu:

“Sosyalizmin milliyetçi olmadığı iddiası XIX. yüzyılda yaşayan kapitalist ve emperyalistlerin milletlerin uyanmasını önleyebilmek umuduyla ortaya attıkları ve artık foyası tamamıyla ortaya çıkmış bir iddiadır. Türk halkına saygısı olmayanlar ve onu geçen yüzyılın uykusu içinde görenler, sosyalistler milliyetçi değildir, onlar milleti sınıflara bölerler, diyerek suları bulandırmak istiyorlar. Emekçi halkımız, sosyal sınıfların yaratılmadığını, kendinden var olduğunu, günlük yaşantısından öğrenmektedir. Sınıflar yoksa neden milli gelirin %57'sini nüfusun sadece %20'si almaktadır.

“Bu baylar sınıf gerçeğini, halkın gözünden saklayarak emekçi sınıfların devlet yönetiminde söz ve karar sahibi olmasını önlemek çabasında dırlar. Çağımızda milliyetçi olmak, özellikle geri kalmış memleketlerde ancak ve ancak sosyalist olmakla mümkündür. Çünkü milleti bir avuç iç ve dış sömürücünün pençesinden kurtarmak için en ön safta onlar savaşmaktadır. Milliyetçi olmak yabancıya aracılık ederek halkı geri ve yoksul yaşatan toprak ağaları, kompradorlar ve bunların efendileri olan emperyalizmle savaşmaktır. Bu bayların Amerikan üsleri ve Amerika'nın Türkiye'deki ağalığına karşı açıkça cephe aldıklarını hiç görmedik. Buna verecekleri cevabı biliyoruz. Komünist oyununa gelmeyiz, Amerikalılar gitsin de, Ruslar mı gelsin, diyeceklerdir. Sosyalistler bu oyuna gelmezler. Çünkü bunların maksadı Rus tehlikesini ileri sürerek Amerika'nın Türkiye'de kalmasını sağlamaktır. Biz sosyalistler, bin kere söyledik: Türkiye'de ne Amerikan, ne Rus, ne de herhangi bir başka devletin ağalığına karşıyız. Ruslar bağımsızlığımızı, toprak bütünlüğümüzü tehdit ederlerse en önce biz sosyalistler Ruslara karşı dövüşürüz ama şimdi Türkiye'de üsleri, komutanları, askerleri, uzmanları ve ajanlarıyla ağalık süren Amerika'dır. Onu Türkiye'den, sonra Ruslar gelir diye atmamak, yanan evini yarın başka bir yangın olur diye söndürmemek gibi budalaca bir görüştür.

“Türk emekçi halkının kurtuluş yolu sosyalizmdir. Çünkü sosyalizm, insanın insanca yaşamasını engelleyen düzeni temelinden değiştiren, insanın insana kulluk etmesini temelinden önleyen biricik ekonomik, sosyal, siyasal ve ahlaki düzendir.” (Aybar, Mehmet Ali, Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm, Seçmeler 1945-1967, Gerçek Yay., İstanbul, 1968;563-564)

TİP'in 1969 seçimleri öncesinde yayımladığı seçim bildirisinde de 1965 seçim bildirgesindeki bölüm aynen tekrarlanmıştır. (TİP, 1969 Seçim Bildirisi, İstanbul, 1969;13)

Türkiye sosyalist hareketinde saygın bir yeri olan Dr.Hikmet Kıvılcımlı, *Sosyalist Gazetesi*'nin 7 Şubat 1967 günlü ikinci sayısında “Sosyalizm Nedir?” başlıklı yazısında şunları yazıyordu:

“2 – Türkiye'de Milliyetçilik: Sosyalizmdir.

“Türkiye'de de, işçi sınıfımızın bayraklaştırdığı bir çok Sosyalistler, burjuva aydınları oldular. Daha tipik örnek: Türklere türkçülüğü öğreten Ziya Gökalp en katıksız burjuva ideoloğu idi. Ömrünün sonunda tüm düşüncelerinin muhasebesini dürüstçe yapar yapmaz, ne buldu? Nice kafasını işletmeyen sağcıya ve şarlatan

solcuya (hele Kadroculara) parmak ısırttı: Türkiye’de sosyalizmden başka gerçek milliyetçilik olamayacağını sezdi ve bu doğruyu açıklamakta sakınca görmeyen bir sosyalist olarak öldü.

“Milli Kurtuluş hareketimiz, Mustafa Kemal’in unutulmaz deyişi ile: ‘EMPERYALİZME VE KAPİTALİZME KARŞI’ çıktı. Kapitalizme karşı olan ilerici: SOSYALİZM’den başka ne olabilirdi? Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne kotarılan ilk ‘HALKÇILIK PROGRAMI’ bilinen, Sosyalizm sözcüğünü ‘HALKÇILIK’ diye tercüme etmekten başka bir şey değildi. Kapitalizmin bir başka düşmanı daha vardı. Derebeğilik gericiliği, Kuvayimilliyeci Mustafa Kemal’in Derebeği veya gerici olduğunu kimse iddia edebildi mi? Hayır.

“Türkiye’de Sosyalizm düşmanlığı, Modern Toplum düşmanlığı oldu; ülkemizi dünyanın en geri derebeği artığı durumuna sokmak istedi. O yüzden, Türkiye’de, Babil çağından kalmış Tefeci-Bezirganlığın, Finans-Kapital köleliğine karşı MODERN TOPLUMU savunmak, Tarihin bir cilvesi olarak sosyalistlere düştü. Batıda modern KAPİTALİZM’in gerçekleştirdiği VATANSEVERLİK ve MİLLİYETÇİLİK, Türkiye’de sosyalistlerin boyunlarına borç oldu ve oluyor.” (büyük harfler Kıvılcımlı’ya ait)

Özetle; “milliyetçilik burjuva ideolojisidir” deyip, Türk milliyetçiliğine düşmanlık yapıp, emperyalizmin işbirlikçisi ve aleti bölücü terör örgütünün savunduğu anlayışa ve yaptıklarına sahip çıkmayı sosyalistlik saymak kadar büyük saçmalık olamaz.

Devrimci milliyetçilik ve gerici milliyetçilik vardır.

Gerici milliyetçilik, emperyalizmin ideolojisidir. Bu ideoloji, hem emperyalist ülkelerde hakimdir, hem de emperyalizmin işbirlikçisi, aleti, taşeronu örgütler ve hareketler tarafından savunulmaktadır. Türkiye’de 1950’li, 1960’lı, 1970’li yıllarda “milliyetçilik” olarak sunulan, “gerici milliyetçilik”ti. Günümüzde de “milliyetçi” sıfatını kullanan, ancak bir türlü ABD ve Avrupa Birliği emperyalizmine karşı çıkmayan, NATO’yu, Dünya Bankası’nı, Uluslararası Para Fonu’nu savunan, bir türlü düşüncede ve uygulamada anti-emperyalist olamayan kesimler de “gerici milliyetçi” çizgidedir. Bölücü terör örgütünün ve yandaşlarının milliyetçiliği de, emperyalizmin hizmetinde gerici milliyetçiliktir.

Doğan Avcıoğlu, *Yön Dergisi*’nin 30 Haziran 1967 tarihli son sayısında, “Son Söz” başlıklı yazısında *Yön*’ün katkılarını (aşırı iyimser bir biçimde) şöyle özetliyordu: “Milliyetçilik, o tarihlerde Sam Amca dalkavuklarının tekelindeydi! Gerçekten vatansever ilerici ve toplumcu çevreler ise, milliyetçilik lafından pek hoşlanmıyorlardı. *Yön*, böyle bir ortamda milliyetçilik bayrağını en yükseklerde tutarak yayın hayatına başladı. Bugün, Sam Amca dalkavuklarının ellerinden bayrak düşmüştür. Milliyetçilik bayrağı, artık kendi mutluluğunu, Türk halkının mutluluğunda görenlerin ellerinde dalgalanmaktadır.”

Devrimci milliyetçiliği bilmeyerek veya unutarak, gerici milliyetçiliği “milliyetçilik” saymak ve ona karşı çıkmak, örgütleri kitlelerden koparan büyük bir hatadır.

Devrimci milliyetçiliğin öncüsü ve ideoloğu, Kemalizmdir; Kemalist sosyalizmdir. Baas sosyalizmi, Arap sosyalizmi, Afrika sosyalizmi, Nasır sosyalizmi, Bolivarcı sosyalizm olarak nitelendirilen hareketler de çağımızın devrimci milliyetçileridir.